

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia (oficiul Central), Gheorghieva Fedora și avocatul Țmocno Inna în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 aprilie 2018 și a sentinței Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 23 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Cojocari Grigore Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat mun. Xxxxx, or. Xxxxx, str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 10.11.2017-23.01.2018
2. instanța de apel: 09.02.2018-10.04.2018
3. instanța de recurs: 29.06.2018 - 07.08.2018

în baza actelor din dosar,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 23 ianuarie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Cojocari Grigore Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal, la 3 ani și 4 luni închisoare, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugarea integrală la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 28 septembrie 2017, i-a fost stabilită lui Cojocari Grigore pedeapsă definitivă – 5 ani și 6 luni închisoare, fără aplicarea amenzii, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost respinsă ca neîntemeiată cerința procurorului privind încasarea din contul lui Cojocari G. a cheltuielilor judiciare în sumă de 483,6 lei (355,6 lei – cheltuieli pentru motorină, hârtia și tonerul folosit; 128 lei – cheltuieli pentru efectuarea expertizei medico-legală nr. 210 din 10.10.2017).

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Cojocari Grigore la data de 09 octombrie 2017, în jurul orei 17.00, intenționat, având scopul sustragerii mijloacelor bănești, a

pătruns în domiciliul lui Savina Elena, situat pe str. Xxxxx s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, de unde a sustras în mod deschis suma de 12.445 lei, iar la solicitarea lui Savina E., care îl ținea pentru a-i restitui mijloacele bănești, nu a reacționat și i-a aplicat ultimei o lovitură în regiunea mâinilor, cauzându-i astfel vătămări corporale ușoare a sănătății, respectiv după ce a sustras suma indicată s-a ascuns, cauzând părții vătămate prejudiciu material considerabil.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului, Cojocari G., a fost calificată *de drept*, conform art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal – jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrunderea în încăpere, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea eliberării inculpatului Cojocari G. de la achitarea cheltuielilor judiciare în sumă de 483,6 lei suportate de către stat în cadrul efectuării urmăririi penale și expertizei medico-legale, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cheltuielile judiciare menționate mai sus să fie încasate din contul ultimului.

În motivarea apelului a invocat:

- instanța de judecată neîntemeiat a respins cerințele acuzatorului de stat de a pune în sarcina inculpatului achitarea cheltuielilor judiciare, suportate în cadrul urmăririi penale pentru efectuarea expertizei medico-legale în sumă de 128 lei și cheltuielile pentru motorină, hârtie și toner, considerând neîntemeiat că aceste cheltuieli urmează a fi suportate de către bugetul de stat în scopul obținerii probelor în prezenta cauză și înaintarea învinuirii;

- concluziile instanței de judecată sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece prevederile art. 229 Cod de procedură penală stipulează posibilitatea punerii în sarcina inculpatului a cheltuielilor judiciare, îndeosebi în cazul săvârșirii infracțiunilor din intenție. Norma menționată acordă posibilitatea eliberării inculpatului de la achitarea cheltuielilor judiciare, doar în cazul insolvenței acestuia sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea acestuia, însă în sentință astfel de circumstanțe nu au fost menționate, deoarece nu au fost constatate în prezenta cauză penală.

3.2 Inculpat, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă minimală pentru infracțiunea săvârșită, cu aplicarea art. 85 Cod penal, adăugându-i parțial partea neexecutată a pedepsei numite prin sentința Judecătorei Bălți din 28 septembrie 2017

În motivarea apelului a invocat:

- ca argument pentru stabilirea pedepsei definitive cu aplicarea art. 85 Cod penal, instanța de judecată se expune în p. 22 al sentinței, precum că inculpatul nu o dată a fost tras la răspunderea penală, nu și-a făcut concluzii convenite, nu a stat pe calea corijării. Același argument instanța de judecată îl invocă și la stabilirea pedepsei pentru infracțiunea de bază. Însă, în asemenea situație, era necesar de

aplicat și circumstanțele care atenuează vina, ce sunt indicate în p. 15 al hotărârii, cum ar fi - căința sinceră și recunoașterea vinovăției. Pe lângă aceasta, instanța nu a reținut ca circumstanță ce atenuează vina, faptul că prejudiciul a fost reparat în aceeași zi, deoarece singur s-a prezentat la poliție. Instanța a luat în considerație faptul că are la întreținere doi copii minori, însă nu a ținut cont de faptul, că este singurul părinte cu care copii pot locui în prezent, deoarece soția, mama copiilor, este peste hotarele țării și prin deținerea acestuia în închisoare, copii sunt supuși riscului pentru viața și sănătatea lor;

- ținând cont de toate circumstanțele cauzei, pedeapsa definitivă urma a fi stabilită prin adăugirea parțială a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Bălți din 28 septembrie 2017, însă nu prin adăugarea totală a pedepselor. Astfel, consideră că instanța de judecată nu a analizat toate circumstanțele cauzei la aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 aprilie 2018, au fost respinse apelurile declarate ca fiind nefondate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat, că prima instanță corect a calificat fapta inculpatului, Cojocari G., a cărui vină în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal nu se contestă și se confirmă prin materialele dosarului, precum și probele dobândite în cadrul urmăririi penale.

Referitor la apelul declarat de procuror în partea neîncasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în sumă de 483,6 lei, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat, iar reieșind din prevederile art. 229 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, a conchis că imputarea inculpatului de a achita cheltuielile judiciare nu poate fi o alegere arbitrară a instanței de judecată, deoarece din esența legii această alegere este făcută de legislator bazată pe caracteristica persoanei inculpatului și întâi de toate de starea materială a acestuia.

Astfel, instanța de apel a fost în acord cu concluzia primei instanțe, deoarece cheltuielile legate de efectuarea expertizei, în cazul dat, prin natura sa sunt inevitabile și obligatorii în cadrul anchetării infracțiunii, respectiv chiar dacă persoana a săvârșit infracțiunea, aceasta nu poate fi trasă la răspundere materială pentru intentarea și efectuarea urmăririi penale. În cele din urmă instanța de apel a menționat, că obligația de a achita cheltuielile, legate de efectuarea expertizei nu poate fi imputată inculpatului, deoarece expertiza corespunzătoare urma să fie efectuată în mod obligatoriu cu scopul stabilirii și aprecierii circumstanțelor, care pot avea importanță probatorie în cauză și pentru formularea învinuirii. În acest aspect, anume statului îi aparține obligația de asigurare și achitare a cheltuielilor, legate de anchetarea cauzelor penale.

Învederând sarcinile procesului penal și principiul umanismului, ținând cont de starea materială a inculpatului, Cojocari G., care nu este angajat în câmpul muncii, se află într-o stare materială precară, în legătură cu aceasta i s-a acordat asistență juridică garantată de stat și interesele acestuia în prima instanță și în instanța de apel le-a apărat și le apăra avocatul din oficiu, instanța de apel a considerat, că cheltuielile de judecată în mărime de 483,6 lei, suportate în cadrul

urmăririi penale în legătură cu efectuarea expertizei judiciare, nu pot fi încasate de la inculpat, deoarece starea sa materială nu-i permite să plătească aceste cheltuieli judiciare.

Ținând cont de cele indicate mai sus, instanța de apel a apreciat ca nefondat argumentul părții acuzării referitor la faptul, că dacă persoana a comis o infracțiune cu intenție, atunci pe lângă pedeapsa penală aceasta trebuie să suporte toate cheltuielile financiare, legate de anchetarea infracțiunii săvârșite. Deci, anume statului îi aparține obligația de a suporta cheltuielile judiciare, legate de anchetarea cauzelor penale.

Referitor la apelul declarat de către inculpat, în partea stabilirii pedepsei și anume la aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, considerând că urma a-i fi adăugată parțial pedeapsa stabilită prin sentința anterioară și nu total, instanța de apel, la fel, l-a considerat nefondat. La acest capitol, instanța de apel a susținut concluziile primei instanțe, ținând cont de circumstanțele cauzei și anume, faptul că inculpatul anterior a fost atras la răspundere penală, nu a ajuns la concluzii convenite și nu a stat pe calea corijării, astfel sunt întemeiate raționamentele în partea stabilirii lui Cojocari G. a pedepsei definitive prin cumul total al părții neexecutate a pedepsei numite în baza sentinței Judecătoreiei Bălți din 28 septembrie 2017.

Instanța de apel nu a luat în considerație argumentul inculpatului privind faptul, că aceleași concluzii și circumstanțe prima instanță le-a reținut la determinarea pedepsei pentru infracțiunea de bază, respectiv în speță trebuiau învederate circumstanțele atenuante ale răspunderii penale, căință sinceră, recunoașterea vinei, deoarece instanța i-a stabilit inculpatului pedeapsa pentru infracțiunea de bază cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, adică a redus cu o treime din pedeapsa maximă și minimă, prevăzută de sancțiunea articolului indicat, stabilind totodată noi limite, în baza cărora a aplicat inculpatului pedeapsa.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca nefondate criticile inculpatului referitoare la neluarea în considerație de către instanța de judecată a faptului, că este singurul părinte cu care copiii săi pot în prezent locui, dat fiind faptul că soția, mama copiilor, se află peste hotarele țării, iar prin detenția sa în închisoare sunt supuși riscului privind viața și sănătatea copiilor săi. La aceste alegații, instanța de apel a menționat, că la stabilirea pedepsei dispozițiile art. 78 alin. (1) Cod penal privind atenuarea pedepsei se răspîndesc doar asupra pedepsei de bază, care poate fi micșorată sau schimbată de instanța de judecată și doar în limitele, prevăzute de lege. Astfel, instanța de apel a statuat că pedeapsa definitivă în privința inculpatului, Cojocari G., urma să fie determinată cu adăugarea în întregime a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoreiei Bălți din 28.09.2017.

În cele din urmă, instanța de apel a concluzionat că pedeapsa stabilită inculpatului, în prezenta speță, reieșind din circumstanțele cauzei, corespunde criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal, este proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii, ce se clasifică ca infracțiune gravă potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, oferind posibilitatea

corectării și reeducării vinovatului, ținând cont de principiul umanismului legii penale, stipulat la art. 4 Cod penal și în raport cu dispozițiile art. 61 Cod penal.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz sânt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, care solicită casarea deciziei instanței de apel, în partea respingerii cerinței privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie încasat de la Cojocari G. în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 483,6 lei. În rest, de a menține decizia instanței de apel.

În motivarea recursului invocă:

- în cadrul urmăririi penale au fost efectuată experiză judiciară și au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă totală de 483,6 lei. Astfel, reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat. La săvârșirea intenționată de către persoană a faptei prejudiciabile, aceasta în afară de pedeapsa penală, trebuie să suporte și toate cheltuielile financiare, legate de investigarea infracțiunii săvârșite. Din aceste considerente, respingerea de către instanțele de fond a cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul condamnatului, în msumă de 483,6 lei, este neîntemeiată;

- prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, a fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) al aceluiași articol, se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Modificarea dată a legislației procesual-penale confirmă faptul că, cheltuielile judiciare pe cauza penală se pun pe seama condamnatului.

6.2 Avocatul, Țmocno Inna, în numele inculpatului, solicită casarea parțială a hotărârilor judecătorești, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-i stabili inculpatului, Cojocari G., o pedeapsă minimală pentru infracțiunea săvârșită și prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal și adăugarea parțială a părții neexecutate din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Bălți din 28.09.2017.

În motivarea recursului apărătorul invocă argumente identice cu cele indicate în apelul declarat de către inculpat.

7. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de către procuror, urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursul declarat de către avocatul, Țmocno I., în numele inculpatului, urmează a fi admis din alte motive, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

7.1 Referitor la recursul declarat de către procuror

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel, în exclusivitate din considerentul că instanțele de fond nu au admis solicitarea părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în cuantum de 483,6 lei, suportate de stat pentru instrumentarea acestui dosar, inclusiv cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale, benzină, hârtie, toner.

Contrar celor invocate de recurent, Colegiul consideră ca nefondate criticile procurorului referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, stipulată la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că nemotivat nu au fost încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea expertizei medico-legale în prezenta cauză, benzină, hârtie, toner, dat fiind că plățile necesare pentru efectuarea unor atare acțiuni procesuale urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat și nu din contul inculpatului.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra căroră această instanță s-a expus întemeiat, respectiv nu există raționamente ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară.

În cauza deferită judecării, recurentul solicită invocând prevederile art. 227 și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale nr. 210 din 10 octombrie 2017 în sumă de 128 lei, motivând că legea prevede ca condamnatul să suporte cheltuielile judiciare.

La cele invocate supra, instanța de recurs menționează, că aceste argumente ale recurentului sunt neîntemeiate, deoarece dispoziția art. 143 Cod de procedură penală prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în norma dată, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Reieșind din dispoziția alin. (1) art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare... Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Relevante în acest sens, sunt și dispozițiile art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din

14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală. Excepția despre care ne relevă legiuitorul cuprinsă în art. 142 Cod de procedură penală, nu este incidentă cauzei date.

Potrivit lucrărilor dosarului se atestă că, expertiza judiciară a fost ordonată de OUP al SUP a IP Ceadâr-Lunga, Palic I., în vederea constatării unor circumstanțe legate de comiterea infracțiunii imputate inculpatului, Cojocari G. (a se vedea f.d. 31 v.1).

Prin urmare, corect instanțele de fond au statuat asupra faptului că, plata pentru efectuarea expertizei judiciare, în cauza deferită judecării, în sumă de 128 lei, urmează a fi suportată din contul bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum pretinde procurorul.

Precum a fost menționat mai sus, potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, ceea ce denotă faptul că, legea nu stabilește în exclusivitate că plata cheltuielilor este suportată doar de inculpat.

În temeiul celor expuse, se statuează că cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizei nominalizate, urmează a fi acoperite de bugetul de stat, respectiv acestea nu pot face obiectul unei rambursări din partea inculpatului, în cazul în care ultimul nu a fost solicitantul sau ordonatorul unei atare acțiuni procesuale.

Mai mult ca atât, deși procurorul a evidențiat în cererea de recurs despre aceea că, au fost operate modificări în art. 143 Cod de procedură penală, fiind abrogat alin. (2) al acestui articol, însă faptul dat nicidecum nu presupune că, cheltuielile judiciare suportate de stat pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi încasate din contul inculpatului, întrucât o atare prevedere legală expresă, în legea procesual-penală lipsește.

De menționat este acel fapt, că inculpatului, Cojocari G., atât în cadrul urmăririi penale (f.d. 22-23 v. 1), cât și la etapa judecării cauzei (f.d. 255-260 v.1) i-a fost solicitată și acordată asistență juridică garantată de stat din motivul imposibilității de către ultimul a încheierii unui contract de asistență juridică cu un avocat ales. De asemenea, după cum se atestă din lucrările dosarului inculpatul are la întreținere doi copii minori și nu este angajat oficial în câmpul muncii, respectiv se constată că situația materială a ultimului nu este una stabilă sau favorabilă. Deci, în această ordine de idei, este alogică solicitarea părții acuzării de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului, pentru efectuarea expertizei judiciare la caz, hârtie, tonerul și benzina folosită în cadrul instrumentării prezentului dosar, când pe de altă parte din cauza stării materiale nefavorabile a acestuia organul de urmărire penală și instanțele de judecată solicită pentru ultimul asigurarea asistenței juridice garantate de stat, adică să fie asigurat cu un apărător achitat din bugetul statului, situație în care, la fel, presupune suportarea de către stat a unor cheltuieli, însă în această parte nu sunt solicitări de a fi restituite cheltuielile din contul inculpatului.

La fel, Colegiul notează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale, în vederea demonstrării vinovăției inculpatului la comiterea infracțiunii imputate, prin cheltuirea foilor de hârtie, imprimării acestora, a benzinei și altele, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din contul statului.

Totodată, Colegiul penal menționează, că cheltuielile judiciare solicitate de procuror de a fi încasate de la inculpat în contul statului, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale, astfel consumabilele, fiind oferite de instituția organului de urmărire penală din bugetul alocat în acest sens, în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, acestea fiind achitate din bugetul de stat.

În cele din urmă, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către procuror, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Generalizând cele expuse, instanța de recurs concluzionează, că recursul declarat de către procuror este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

7.2 Referitor la recursul declarat de către avocatul Țmocno Inna în numele inculpatului.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea parțială sau totală a hotărârilor atacate, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Dispoziția alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală stipulează, că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Așadar, reieșind din sumarul recursului declarat, apărătorul inculpatului la temeiurile de drept, deși, indică norma art. 427 Cod de procedură penală, însă nu specifică concret pe care punct din cele 16 prevăzute la alin. (1) al acestui articol își întemeiază criticile. Totodată, din textul prezentului recurs declarat, se atestă, că autorul invocă dezacordul cu stabilirea pedepsei definitive prin adăugarea integrală a pedepselor din cumulul de sentințe adoptate în privința inculpatului, Cojocari G., astfel Colegiul desprinde semnalarea de către recurent a cazului de casare prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul aplicării pedepselor individualizate contrar prevederilor legale.

La fel, Colegiul penal lărgit constată din recursul declarat, că recurentul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite, invocând dezacordul cu concluziile instanțelor de fond doar în partea ce se referă la stabilirea pedepsei definitive, prin adăugarea integrală, în urma cumulului de sentințe, conform art. 85 alin. (1) Cod penal.

Verificând și analizând materialele cauzei, precum și argumentele instanțelor de fond în partea stabilirii pedepsei definitive, conform art. 85 alin. (1) Cod penal, în rezultatul unui cumul de sentințe prin adăugarea integrală a acestor pedepse, în opinia Colegiului nu și-au găsit confirmarea criticile invocate de către apărător, precum că pedepsele din sentințele adoptate în privința inculpatului, Cojocari G., urmau a fi adăugate parțial, deoarece instanțele de fond și-au motivat întemeiat soluția adoptată în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia, precum și a dispozițiilor art. 85 Cod penal.

În susținerea concluziilor sale, instanța de recurs relevă, că în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Colegiul penal reține, că inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal, ce se clasifică conform art. 16 alin. (4) Cod penal, ca infracțiune gravă, iar sancțiunea infracțiunii imputate, prevede pedeapsă cu închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1.350 unități convenționale.

De menționat este și acel fapt că prezenta cauză penală a fost judecată în urma înscrisului autentic depus de către inculpat (f.d. 209 v. 1) în procedura simplificată, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, respectiv în conformitate cu dispozițiile alin. (8) al aceluiași articol, ultimul a beneficiat de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Astfel, noile limite ale pedepsei cu închisoare pentru infracțiunea imputată inculpatului sunt de la 3 ani 4 luni la 4 ani 8 luni.

În prezenta speță, inculpatul a fost condamnat, pentru infracțiunea săvârșită, la 3 ani 4 luni închisoare, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, aplicându-i și prevederile art. 85 Cod penal, fiindu-i adăugat integral la pedeapsa respectivă și partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 28 septembrie 2017, fixându-i definitiv pedeapsă de 5 ani 6 luni închisoare, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Precum se atestă, în privința inculpatului la stabilirea pedepsei definitive s-au aplicat și prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal. În asemenea situație stabilind pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită după pronunțarea primei sentințe, instanța

de judecată trebuie să adauge la această pedeapsă în întregime sau parțial, partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Deci, această regulă impune instanței de judecată să respecte una din cerințe ce se referă la obligația instanței de a stabili exact și corect partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară.

Potrivit lucrărilor dosarului, inculpatul a fost condamnat anterior prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central la 28.09.2017 în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, însă în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite față de Cojocari G., a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an, urmând a nu va fi executată, dacă în această perioadă nu va comite o nouă infracțiune, și prin comportare exemplară, și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea acordată (f.d. 169-171 v. 1).

Infracțiunea de jaf imputată inculpatului în prezenta cauză a fost săvârșită la data de 09 octombrie 2017, adică practic peste 11 zile de la data pronunțării sentinței Judecătorei Bălți din 28 septembrie 2017.

În asemenea situație se consideră drept parte neexecutată a pedepsei conform sentinței anterioare, în cazul condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei (art. 90 Cod penal) - întregul termen de pedeapsă, adică la caz 2 ani închisoare.

Reieșind din textul hotărârilor instanțelor de fond, se reține că instanțele de judecată la stabilirea pedepsei au ținut cont de personalitatea inculpatului, care anterior a fost condamnat de 6 ori pentru săvârșirea infracțiunilor similare, adică din categoria celor de sustragere a bunurilor din avutul proprietarului, unde în 5 cazuri i-a fost stabilită pedeapsă cu închisoare, fiindu-i suspendată condiționat de fiecare dată executarea acestora și în alt caz i-a fost stabilită pedeapsă cu amendă. La materialele cauzei fiind anexate 2 caracteristici, în una inculpatul fiind caracterizat negativ, iar în alta relativ satisfăcător. La fel, în calitate de circumstanțe atenuante instanțele de fond au reținut faptul, că inculpatul s-a căit de cele săvârșite, a solicitat judecarea cauzei în procedura simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, are la întreținere 2 copii minori, lipsesc circumstanțe agravante. În hotărârile sale, instanțele de fond la aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, adică la stabilirea pedepsei definitive în urma cumulului de sentințe, au ajuns la concluzia de a adăuga integral pedepsele din aceste sentințe, dat fiind faptul că inculpatul anterior a fost condamnat de mai multe ori pentru infracțiuni din intenție, nu și-a făcut concluziile respective și nu s-a corectat, săvârșind din nou infracțiune din intenție. În asemenea împrejurări, Colegiul lărgit consideră, că instanțele de fond justificat au conchis de a fi adăugate integral pedepsele din cumulul de sentințe, stabilindu-i pedeapsă cu închisoare și executare reală în penitenciar de tip semiînchis, luând în vedere personalitatea inculpatului, care potrivit materialelor cauzei se caracterizează negativ (f.d. 88 v. 1). Mai mult ca atât, Cojocari G., a săvârșit infracțiunea, fiind în perioadă de probațiune, ceea ce denotă faptul că fiindu-i acordată de către instanța de judecată, posibilitatea de a demonstra capacitatea de reeducare și resocializare, în vederea

neadmiterii pe viitor a încălcării legii penale, acesta la scurt timp după acordarea unei perioade de probațiune nu și-a făcut concluziile de rigoare și a comis din nou o infracțiune cu intenție, fapt ce permite de a concluziona că o pedeapsă neprivativă de libertate nu și-a atins scopul în privința ultimului, urmând a se interveni cu o modalitate mai aspră de executare a pedepsei de către inculpat, ce ar duce la atingerea scopului legii penale.

Ce ține de invocările recurentului, precum că inculpatul a restituit prejudiciul în aceeași zi, s-a căit de cele săvârșite, a recunoscut vina, Colegiul statuează, că în prezenta speță aceste circumstanțe, nu sunt suficiente de a-i stabili o pedeapsă mai blândă prin adăugarea parțială a pedepselor în contextul aplicării prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, dat fiind faptul că sunt date despre personalitatea inculpatului, expuse mai sus, ce nu prezintă garanții ale conduitei acestuia care ar permite instanței să dea dovadă de clemență.

Privitor la alegațiile autorului recursului, precum că soția inculpatului, adică mama copiilor săi minori este plecată peste hotare, respectiv aceștia sunt supuși riscului pentru viața și sănătatea lor, Colegiul le apreciază ca declarative, fără a fi prezentate careva probe în acest sens, totodată faptul dat nu este temei de a-i stabili lui Cojocari G. o pedeapsă neprivativă de libertate sau una mai blândă, deoarece în asemenea situații statul dispune de instrumente legale pentru intervenirea instituțiilor competente în vederea protejării drepturilor copiilor, rămași fără îngrijire părintească.

În continuare, precum a fost menționat mai sus instanța de recurs este în drept de a admite recursul, cu casarea parțială sau totală a hotărârilor atacate, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

În urma verificării corectitudinii stabilirii termenului pedepsei definitive, conform art. 85 alin. (1) Cod penal, în rezultatului cumulului de sentințe prin adăugarea integrală a pedepselor cu închisoare stabilite la caz inculpatului, Cojocari G., Colegiul penal lărgit a constatat eroare la stabilirea termenului pedepsei definitive, din care motiv va admite din alte motive recursul declarat de către apărătorul inculpatului, intervenind în sensul casării parțiale a hotărârilor adoptate de către instanțele de fond, fără a agrava situația condamnatului.

Așadar, precum a fost menționat mai sus, prin sentința adoptată la data de 23 ianuarie 2018 de către prima instanță, inculpatul Cojocari G., a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii imputate, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 3 ani și 4 luni închisoare, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Anterior, prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 28 septembrie 2017, tot inculpatul, Cojocari G., a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea art. 90 Cod penal, fiindu-i suspendată condiționat executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune pe un termen de 1 an.

Prin urmare, în cazul în care există un cumul de sentințe și instanța de judecată a ajuns la concluzia de a aplica prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, cu adăugarea integrală a pedepselor cu închisoare stabilite în aceste sentințe, inculpatului urmează a-i fi stabilită pedeapsă definitivă cu închisoare de 5 ani 4 luni

(3 ani 4 luni + 2 ani), fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Însă, prin sentința adoptată de către prima instanță, ce a fost ulterior menținută și de către instanța de apel, inculpatului greșit i-a fost stabilită pedeapsă cu închisoare definitivă pe termen de 5 ani și 6 luni, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, adică s-a admis o eroare în calculul termenului, fiindu-i stabilit ultimului cu 2 luni mai mult pedeapsă cu închisoare, decât prevede legea.

Cu toate că, la etapa judecării prezentei cauze penale în ordine de apel, prima instanță, între timp, a adoptat o încheiere la data de 04 aprilie 2018 și în temeiul art. 249 Cod de procedură penală, a corectat calificând ca eroare materială evidentă termenul pedepsei stabilit prin sentința Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 23 ianuarie 2018 și a înlocuit termenul pedepsei cu închisoare de 3 ani 4 luni cu termenul pedepsei cu închisoare de 3 ani 6 luni, însă Colegiul penal consideră că instanțele de fond au calificat greșit acest fapt ca o eroare materială evidentă, ce poate fi corectată în conformitate cu prevederile art. 249 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 249 alin. (1) Cod de procedură penală, erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de însuși organul de urmărire penală, de judecătorul de instrucție sau de instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu, iar în alin. (3) al aceluiași articol este stipulat că despre corectarea efectuată, organul de urmărire penală întocmește un proces-verbal, iar judecătorul de instrucție sau instanța de judecată – o încheiere, făcându-se mențiune și la sfârșitul actului corectat.

Instanța de recurs menționează, că erorile materiale sunt simple greșeli scriptice privind numele sau prenumele, unele date calendaristice la care se referă actul, unele indicații numerice și altele, cu excepția erorilor de conținut.

Deci, erorile de conținut nu se corectează conform dispozițiilor art. 249 Cod de procedură penală, dar prin intermediul căilor de atac.

În această ordine de idei, Colegiul remarcă, că quantumul sau termenul pedepsei cu închisoare care a fost corectat prin încheierea Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 04 aprilie 2018, nu reprezintă o eroare materială evidentă, dar se atribuie la eroare de conținut, care urma a fi corectată de către instanța de apel, în cazul în care a fost depistată. Mai mult ca atât, la soluționarea chestiunii de corectare a erorilor materiale evidente de către prima instanță nu au fost respectate nici prevederile alin. (3) art. 249 Cod de procedură penală, adică nu s-a făcut mențiune la sfârșitul actului corectat, în sentința Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 23 ianuarie 2018.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit statuează că încheierea Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 04 aprilie 2018 urmează a fi casată integral.

Generalizând cele expuse, Colegiul conchide, ca în prezenta cauză este incident temeiul pentru recurs prevăzute la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și în asemenea împrejurări este oportun de a corecta eroarea comisă de instanțele de fond, fără a agrava situația condamnatului, rejudecând cauza în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia (oficiul Central), Gheorghieva Fedora.

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Țmocno Inna în numele inculpatului, din alte motive, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 aprilie 2018, integral încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 04 aprilie 2018 și parțial sentința Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 23 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui **Cojocari Grigore Xxxxx**, în partea aplicării art. 85 Cod penal, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, potrivit căreia:

Cojocari Grigore Xxxxx, recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal și condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 3 (trei) ani 4 (patru) luni, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, în conformitate cu art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugarea integrală a pedepselor aplicate prin sentința nouă și prin sentința Judecătoriei Bălți din 28 septembrie 2017, i se stabilește pedeapsă definitivă – 5 (cinci) ani 4 (patru) luni închisoare, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei stabilite lui **Cojocari Grigore Xxxxx**, urmează a fi calculat din data de 07.08.2018, cu includerea în acest termen a perioadei aflării acestuia în arest de la data de 09 octombrie 2017 până la data de 07 august 2018, inclusiv.

În rest, celelalte dispoziții ale hotărârilor atacate ce nu contravin prezentei decizii se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 august 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion